

spisů došlo teprve dne 2. pokud se týče 15. dubna 1924) jednoroční promlčecí lhůta §u 532 tr. zák., promlčení pak prý není na závadu ani žádná ze zákonných překážek, vypočtených pod a-c) druhého odstavce §u 531 tr. zák. Námitka jest bezpodstatná. Obžalovaní nevyhověli podle názoru nalézacího soudu všem podmínkám promlčení proto, že, jak se praví v rozsudkových důvodech, stěžovatelé nahradili Josefě K-ové jen 20.000 Kč, kdežto dalších 20.000 Kč mají doposud v rukou a taktéž obžalovaný Š. nesnažil se nahraditi škodu, kterou způsobil svým ostatním věřitelům. Jak patrně, nalézací soud nepokládá za splněny podmínky §u 531 odst. druhý a), b) tr. zák. Zmateční stížnost namítá především, že stěžovatelé nemají již v rukou žádného užitku z trestného činu, jelikož prý jednak peníze, které obdrželi, odvedli svým firmám, jednak firmy zbytek peněz těch ve výši 20.000 Kč ba daleko více prosoudily ve svých sporech s Josefou K-ovou. Než tyto skutečnosti, i kdyby se zakládaly na pravdě, nedotýkají se nikterak správnosti rozsudkového zjištění, podle něhož stěžovatelé nahradili pouze část škody, způsobené jejich trestným činem, jež zmateční stížnost ani přímo nenapadá a na jehož správnosti nemění ničeho ani okolnost jí zdůrazňovaná, rozsudkem ostatně nezjistěná, že totiž K-ová prohlásila, že se s oběma firmami mimosoudně úplně vyrovnala, neboť zákonnou podmínkou promlčení je skutečná náhrada, o níž však nemůže býti řeči, jestliže se poškozený svého nároku na náhradu ať zcela nebo částečně vzal (srov. rozh. býv. víd. soudu žruš. čís. 2436). Že stěžovatelé prosoudili peníze vyčerpávající nebo i převyšující částky, jichž se Josefa K-ová smírem vzdala, nedokazuje, že stěžovatelé »nemají v rukou« prospěchu z trestného činu, neboť plyne z toho naopak, že stěžovatelé svůj závazek palmární a expensní mohli bez újmy ostatního vlastního jmění zapraviti z peněz vyzískaných trestným činem.

Čís. 2401.

Stav rozčlenění nezakládá nezpůsobilost k svědectví ani důvod k vyšetření duševního stavu svědkova (§§y 134, 150, 151 tr. ř.).

Samosoudce vykonávající trestní soudnictví u okresního soudu jest vrchností ve smyslu §u 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. června 1926, Zm I 157/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústní líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 17. února 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 181 tr. zák., přestupkem podvodu podle §u 197, 461 tr. zák. a zločinem vydírání podle §u 98 b) tr. zák.

D ů v o d y:

Důvod zmatečnosti podle čís. 4 §u 281 tr. ř., přicházející v úvahu ohledně zločinu podle §u 98 b) tr. zák. a přestupku podvodu podle §§ů 197 a 461 tr. zák., shledává zmateční stížnost v tom, že nebyl připuštěn

návrh učiněný obhajobou při prvním hlavním přelíčení na prozkoumání duševního stavu svědkyně Augusty H-ové, o jejíž výpověď opřel soud svá skutková zjištění. Stížnost jest bezdůvodná. Návrh ten byl učiněn při počátku výslechu svědkyně a byl odůvodňován poukazem na chování se svědkyně u soudu a v jejím bytě, jevící se v tom, že se třásla a plakala, a že z jednání jejího při hlavním přelíčení je viděti, že je hysterickou. Soud konstatoval na to, že z několika vět, které teprve svědkyně pronesla, nelze činiti ještě úsudky o jejím duševním stavu, a usnesl se vyslechnouti svědkyni, prozatím nepřisezně. Po skončeném výslechu svědkyně zamítl nalézací soud onen návrh, na jehož přípuštění obhájce setrval, jako neopodstatněný. Soud uvážil, že svědkyně činila sice dojem osoby poněkud nervosní a že při počátku výslechu jevila jakési rozrušení a dala se do pláče, že však za dalšího výslechu vypovídala úplně normálně, rozvážně a že bylo viděti, že je duševně úplně zdráva; že byla u soudu třikráte vyslýchána a vypovídala pokaždé úplně stejně, v ničem si neodporovala, pamatovala každou jednotlivost a že její výpověď ohledně výstupu zakládajícího zločinu podle §u 98 b) tr. zák. jest podporována v celém obsahu výpovědi její matky Marie H-ové. Nelze uznati, že soud svým zamítavým usnesením porušil zákon a práva obhajoby obžalovaného. Z povahy věci a ze srovnání s ustanovením §u 134 tr. ř. vyplývá, že povinnost dáti vyšetřiti duševní stav svědkyně by pro soud byla nastala, kdyby mu byly vzešly pochybnosti, že svědkyně trpí snad duševní chorobou, která by byla způsobila činiti správnost její výpovědi pochybnou. Jest na snadě, že pro takové posouzení je v prvé řadě směrodatným celkový osobní dojem svědkův na soud. Nalézací soud však na základě obšírného výslechu svědkyně nedospěl ku přesvědčení, že by její stav byl nenormální a zavdával důvod k pochybnostem. Obžalovaný uplatňuje pouze, že se svědkyně při počátku výslechu dala do pláče a jevila rozrušení. Stav rozčilení nezakládá však ještě nepůsobnost ku svědectví, tím méně důvod k vyšetření duševního stavu. Nalézací soud vysvětluje ostatně okolnost, proč se svědkyně dala do pláče, tím, že si připoměla, že byla odsouzena, ač byla před tím zachovalá. Soud potvrzuje též, že svědkyně byla sice zpočátku výslechu rozrušena, že však později vypovídala rozvážně a ve shodě se svými předchozími výslechy a že si pamatovala každou jednotlivost. Za tohoto stavu věci byl návrh obžalovaného právem zamítnut a nemá obžalovaný oprávněného důvodu ku stížnosti. Důvodu zmatečnosti podle čís. 4 §u 281 tr. ř. tu proto není.

Pokud jde o zločin podle §u 181 tr. zák. uplatňuje zmateční stížnost důvod zmatečnosti podle čís. 9 a), v pravdě podle čís. 10 §u 281 tr. ř. Shledává ho v tom, že nalézací soud považuje okresního soudce Josefa F-e neprávem za vrchnost ve smyslu §u 187 tr. zák. Tento okresní soudce byl sice bezprostředním představeným obžalovaného jakožto kancelářského oficianta, nebyl prý však přednostou soudu, jemuž jedině náleželo vésti disciplinární řízení proti obžalovanému a jehož pouze by proto bylo považovati za vrchnost ve smyslu §u 187 tr. zák. Je-li tomu tak, pak prý v případě Berty K-ové nastala beztrestnost obžalovaného, ježto napravil škodu dříve, nežli vrchnost o tomto jeho zavinění zvěděla. Stížnost je bezdůvodna. Po skutkové stránce zjišťuje soud, že obžalo-

vaný byl ve směřodátné době kancelářským oficiantem a přidělen kanceláři trestního oddělení okresního soudu v L. Ze spisu vychází, že okresní soudce Josef F. byl v trestním oddělení činným a vykonával tam i trestní soudnictví. Nálezací soud o něm zjišťuje, že je samosoudcem, jemuž bylo k samostatnému vyřizování přiděleno vyřizování dožadání cizích soudů, zejména také vyřízení trestní věci Berty K-ové, od níž obžalovaný trestní pokutu 50 Kč v září 1924 neoprávněně převzal, avšak neodvedl, nýbrž za sebou zadržel a sobě přivlastnil. Vůči těmto zjištěním nemůže býti pochybnosti, že okresního soudce F-e dlužno považovati za vrchnost ve smyslu §u 187 tr. zák. Zákon mluví tu o »soudu« vůbec, aniž označení to nějak omezuje nebo co do oboru působnosti soudů blíže určuje. Jisto je dále, že pod výrazem »soud« nelze rozuměti »soud« jako pojem abstraktní, nýbrž že sluší na zřeteli míti orgány soud ten reprezentující a pravomoc soudní u něho, ať tu neb onu, vykonávající. K takovým orgánům dlužno počítati nesporně okresního soudce F-e, kdyžtž podle spisů a zjištění rozsudkových vykonával v trestním oddělení okresního soudu pravomoc soudní, ať jakéhokoli druhu, a zejména prováděl v trestní věci Berty K-ové úřední úkony. Ani ustanovení §u 84 tr. ř. nečiní pochybným oprávnění, ba povinnost onoho okresního soudce jakožto soudcovského orgánu okresního soudu v L., by dal podnět k zavedení trestního řízení pro trestné činy, které dojdou k jeho vědomí, ať způsobem jakýmkoli. Za tohoto právního nazírání nelze přiznati obžalovanému beztrestnost ve smyslu §u 187 tr. zák. Bereť soud jednak za prokázáno, že okresní soudce F. se dověděl, pokud se týče měl důvodné podezření, že obžalovaný s pokutou Berty K-ové něco provedl, nejdéle v druhé polovici února 1925 a že za účelem vysvětlení již v této době volal Bertu K-ovou k soudu, jednak za zjištěno, že obžalovaný navrátil zadržanou pokutu 50 Kč až teprve dne 2. března 1925, tedy nikoli dříve, jak zákon žádá, nýbrž později, nežli vrchnost, představovaná okresním soudcem F-em, o zavinění jeho zvěděla. V každém směru bezdůvodnou zmatečnou stížnost náleželo proto zavrhnouti.

Čís. 2402.

Falšování potravin (zákon ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák.).
Způsobilost potravin »uškoditi lidskému zdraví« (§ 18 čís. 2 zákona) vztahuje se i na vlastnosti (obzvláště vzezření) předmětu, určeného ku požívání lidmi jako potravin, jež vzbuzují ošklivost, odpor, hnus.

(Rozh. ze dne 7. června 1926, Zm I 48/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnou stížností státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 18. prosince 1925, pokud jím byla obžalovaná Hulda B-ová podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin podle §u 18 čís. 2 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil krajskému soudu v Chebu, by ji v rozsahu zrušení opět projednal a rozhodl.